

Formální a jazykové aspekty soudních rozhodnutí

Abstrakt

Ústředním tématem práce je písemná podoba odůvodnění soudního rozhodnutí, které je důležitým prvkem v zamezení libovůle v soudním rozhodování. Cílem práce je analyzovat současnou podobu civilních soudních rozhodnutí okresních soudů. K tomu práce na úvod doktrinálně vymezuje druhy makrostruktury a vnitřní logiky soudních odůvodnění, vázanou a volnou aplikaci práva a především historické a ideologické pozadí angloamerického, francouzského a německého soudního stylu, jehož součástí je i styl český.

Druhá část popisuje prameny právní úpravy odůvodnění civilního rozsudku na ústavní, zákonné i podzákonné úrovni. Z těchto pramenů následně za přispění judikatury a odborné literatury vyvěrá analyticko-popisná část představující podobu současného odůvodnění českého civilního rozsudku soudu prvního stupně. V další části přistupuje práce k dosažení svého cíle – podrobuje 150 rozsudků empirickému výzkumu inspirovanému obsahovou analýzou, čímž odhaluje skutečné dodržování požadavků kladených na soudce při písemném odůvodnění rozsudku. Tento výzkum navíc umožňuje práci odkrýt další, ať už pozitivní, či negativní jevy vyskytující se v odůvodněních, které dosud nebyly zmíněny v odborné literatuře.

Poslední část práce prezentuje výsledky analýzy a následně nad nimi vede polemiky a navrhuje vlastní řešení odhalených nedostatků. Celkově analýza potvrzuje, že česká rozhodnutí jsou součástí německého soudního stylu. V úvodní části odůvodnění, v níž soudy představují řešenou věc, a v části skutkové, v níž soudy zjišťují skutkový stav, se zdá být největším problémem opisování ze soudního spisu. Část právního posouzení trpí mimo jiné samoučelným opisováním textu zákona bez náležitého napojení na zbytek odůvodnění nebo nedostatečnou aplikací judikatorních závěrů na skutkové okolnosti řešeného případu. Kromě toho práce odhaluje různé způsoby přebírání judikatorních a doktrinálních závěrů do právní argumentace a sleduje jejich četnost, srovnává některé prvky odůvodnění podle generací soudců nebo upozorňuje na vybrané jazykové jevy typické pro právní jazyk.

Klíčová slova:

soudní rozhodování, právní psaní, právní jazyk, soudcovská aplikace práva